

Arbetsmarknadsdepartementet
Arbetsmarknadsenheten
a.remissvar@regeringskansliet.se
a.arm@regeringskansliet.se

Ort	Datum	Vår referens	Ert ref nr / Dnr
Stockholm	2023-11-01	Lise-Lotte Argulander	A2023/0094

Remissyttrande angående betänkandet om minimilönedirektivet, SOU 2023:36

Företagarna har beretts möjlighet att svara på promemorian om hur Sverige avser att implementera rådets direktiv (EU) 2022/2041 om tillräckliga minimilöner.

Bakgrund

Företagarna är Sveriges största medlemsorganisation för små och medelstora företag och företräder ca 60 000 företagare genom 250 lokalföreningar spridda över hela landet. Av Sveriges cirka en miljon företag har över 99 procent färre än 50 anställda. I Sverige har dessa små och medelstora företag svarat för 4 av 5 nya jobb sedan 1990. Totalt arbetar drygt två miljoner svenskar i dessa företag. 6 av 10 företag i storleksklassen 1-49 anställda väljer bort kollektivavtal. Det innebär att de företagen står utanför den svenska modellen, lagstiftning och andra regler bör därmed utformas, och ta hänsyn till, så att dessa företag får bra förutsättningar att utvecklas och växa.

Företagarna

Besöksadress: Rådmansgatan 40 | Postadress: 106 67 Stockholm
www.foretagarna.se | info@foretagarna.se | 08-406 17 00

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2041 om tillräckliga minimilöner i Europeiska unionen (minimilönedirektivet) antogs i oktober förra året. Syftet med minimilönedirektivet är att förbättra levnads- och arbetsvillkoren i unionen för att bidra till uppåtgående social konvergens och minska ojämlikheten i fråga om lön, bland annat genom att fastställa en ram för att främja kollektivavtalsförhandlingar om lönesättning.

Enligt kommittédirektiven ska den svenska arbetsmarknadsmodellen värnas med fullständig respekt för arbetsmarknadens parter autonomi respektive deras rätt att förhandla om och ingå kollektivavtal.

Sammanfattning av utredningens förslag och Företagarnas inställning

Utredningen konstaterar att syftet med direktivet kan uppnås genom två olika modeller, eller en kombination av dem båda, där den ena modellen handlar om lagstadgade minimilöners tillräcklighet och den andra modellen handlar om främjande av kollektivavtalsförhandlingar om lönesättning.

Detta innebär att utformningen av minimilönedirektivet ger medlemsstaterna ett stort utrymme att genomföra direktivet på ett sätt som är anpassat för varje medlemsstats förhållanden, så länge som det övergripande syftet med direktivet uppfylls.

Utredningen har konstaterat att det för Sveriges del är möjligt att uppnå det övergripande syftet genom en förhandlingsmodell. Eftersom det inte finns någon lagstadgad minimilön i Sverige är det bestämmelsen som rör främjande av kollektivavtalsförhandlingar om lönesättning som är relevant för hur direktivets övergripande syfte ska uppfyllas.

Sverige har genom sina starka parter på arbetsmarknaden en god täckning av kollektivavtal anser utredningen. Vi har också starka traditioner av förhandlingar vilket har inneburit att utredningen gör bedömningen att få åtgärder krävs för att Sverige ska uppnå kraven i direktivet. Medlingsinstitutets verksamhet och den lagstiftning som finns på området anser utredningen är tillräcklig för att uppfylla direktivet.

I minimilönedirektivet finns bestämmelser om skyldigheter för medlemsstaterna att vidta åtgärder om kollektivavtalstäckningsgraden understiger 80 %. För Sveriges del innebär det att utredningen gör bedömningen att vi inte behöver vidta några åtgärder för att öka kollektivavtalstäckningsgraden då vi redan har en hög kollektivavtalstäckningsgrad.

Vidare ska medlemsstaterna vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att det finns ändamålsenliga verktyg för att samla in de uppgifter som behövs för att övervaka minimilöneskyddet. Utredningen bedömer att den officiella lönestatistiken i Sverige håller en hög kvalitet och att de verktyg som finns för uppgiftsinsamlingen fungerar väl samt att de verktyg som finns är tillräckliga för insamlandet. De uppgifter som ska rapporteras till kommissionen enligt direktivet finns redan tillgängliga hos Medlingsinstitutet eller kommer att finnas tillgängliga innan den första rapporteringen ska ske. Utredningen gör bedömningen att det redan ryms inom Medlingsinstitutets uppdrag att samla in de uppgifter som krävs men att det däremot krävs en mindre ändring i förordningen (2007:912) med instruktion för Medlingsinstitutet för att de ska ansvara för rapporteringen till EU.

Slutligen ska medlemsstaterna se till att det enligt minimilönedirektivet finns bestämmelser om rätt till prövning, skydd mot ogynnsam behandling och sanktioner. Artiklarna ställer krav på åtgärder endast om det i nationell rätt eller i kollektivavtal redan finns rättigheter respektive skyldigheter av det slag som avses i direktivet. I Sverige finns inte några sådana individuella rättigheter varför Sverige inte behöver vidta några åtgärder. Detta gäller också direktivets krav på information till arbetstagare där utredningen gjort samma bedömning att Sverige uppfyller de kraven med det system vi redan har.

Sammanfattningsvis kan Företagarna konstatera att utredningen gjort väl avvägda bedömningar och slutsatser. Vi delar den bedömning som utredningen gjort att Sverige redan uppfyller direktivets krav väl och att några nya eller ändrade regler inte behövs. Företagarna tillstyrker att Medlingsinstitutet får ett utökat uppdrag att ansvara för Sveriges rapportering till EU.

Pernilla Norlin
Samhällspolitisk chef
Företagarna

Lise-Lotte Argulander
Näringspolitisk expert arbetsrätt
Företagarna